

Утвърден със Заповед № 2281/29.12.2021 г.
на началника на Националната служба за охрана
бригаден генерал Емил Тонев

ЕТИЧЕН КОДЕКС

НА СЛУЖИТЕЛИТЕ ОТ НАЦИОНАЛНАТА СЛУЖБА ЗА ОХРАНА

Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Този кодекс определя правилата за етично поведение на служителите от Националната служба за охрана при и по повод изпълнение на служебните им задължения, както и в обществения и личния им живот, доколкото това може да повлияе върху публичния образ на Службата.

(2) Кодексът има за цел да повиши общественото доверие в Националната служба за охрана и да издигне престижа ѝ.

(3) Цялостната дейност на служителите от Националната служба за охрана се осъществява при зачитане и спазване на правата и на основните свободи на гражданите.

(4) В своята дейност като елемент от дейността по защита на националната сигурност, насочена към осигуряване безопасността на определените в Закона за Националната служба за охрана лица, обекти и мероприятия, Националната служба за охрана се стреми да следва утвърдени световни и европейски професионални практики и стандарти, непрекъснато да подобрява своята дейност и да повишава квалификацията на своите служители.

Чл. 2. Всички служители от Националната служба за охрана са длъжни да спазват следните принципи за поведение:

1. законност – служителят изпълнява служебните си задължения в съответствие с Конституцията на Република България, правото на Европейския съюз, международните договори, ратифицирани по конституционен ред, обнародвани и влезли в сила за Република България, законите и подзаконовите нормативни актове на страната и вътрешните за Службата актове;

2. лоялност – поведение, насочено към утвърждаване и повишаване на авторитета на Службата, и преданост (принадлежност и отдаденост) към нея, както и въздържане от публично изразяване на позиции, които биха подронили авторитета и доброто име на Службата, на нейния ръководен състав и служителите ѝ;

3. безпристрастност – служителят обективно и непредубедено изпълнява служебните си задължения, като избягва поведение, което може да се възприеме като предразположеност или предубеденост;

4. равнопоставеност и недопускане на дискриминация – служителят изпълнява служебните си задължения по начин, който не допуска никакви ограничения на правата или привилегии, основани на раса, народност, етническа принадлежност, пол, произход, религия, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично и обществено положение или имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна;

5. компетентност - служителят познава нормативната уредба и вътрешноевропейските актове, регламентиращи изпълнението на служебните задължения и извършва служебната си дейност, като използва и прилага знанията и опита, които притежава и непрекъснато повишава нивото на професионалната си квалификация;

6. уважение – служителят зачита личния живот, неприкосновеност и достойнството на личността;

7. колегиалност – служителят има поведение, основано на зачитане на мнението, авторитета и личния живот на колегите;

8. съразмерност и пропорционалност – служителите (офицери и сержанти), които осигуряват охрана по смисъла на Закона за Националната служба за охрана, използват оръжие, помощни средства, лични предпазни и защитни средства и прилагат физическа сила и похвати само в предвидените в закона случаи доколкото това е необходимо за постигане на легитимната цел от осъществяваната дейност и при спазване на вътрешноевропейските актове;

9. единоначалие и йерархична подчиненост – цялостната дейност на Службата се ръководи от началника на Националната служба за охрана и служителят е длъжен да изпълнява стриктно актовете, разпорежданията и заповедите на началника на Службата и на останалите ръководители в съответствие с установената йерархия, като отчита дейността си пред тях;

10. отговорност – служителят изпълнява възложените му задачи компетентно и в срок с цел постигане на висок професионален резултат;

11. неутралитет – служителят не допуска лични и политически пристрастия при изпълнение на служебните си задължения;

12. политическа необвързаност за офицерите и сержантите – в съответствие със забраната в Закона за Националната служба за охрана не могат да членуват в политически партии, движения и коалиции с политически цели, да развиват или да участват под каквато и да е форма в политическа дейност, да извършват пропаганда, агитация и да предприемат действия, с които се нарушава политическият им неутралитет;

13. неосъществяване на политическа дейност или изразяване на политически възгледи по месторабота – в съответствие със забраната в Закона за Националната служба за охрана, за държавните служители по

Закона за държавния служител и за лицата, работещи по трудово правоотношение по Кодекса на труда;

14. почтеност – служителят се придържа към поведение, при което не се допуска приемане на материални или нематериални облаги, независимо от естеството им, които не се следват на служителя по закон и могат да повлияят върху професионалното изпълнение на задълженията по служба или да поставят под съмнение неговата безпристрастност и неутралитет;

15. конфиденциалност – служителят не разгласява и опазва информацията, придобита при или по повод изпълнение на служебните си задължения;

16. отчетност – служителят осъществява дейността си по начин, даващ възможност да се проследяват изпълнението на служебните задължения, предприетите действия и резултатите;

Чл. 3. Служителите от Националната служба за охрана са длъжни да познават етичните правила за поведение, установени с този кодекс, които са неизменна част от ежедневието им дейност.

Чл. 4. Служителите от Националната служба за охрана при изпълнение на служебните си задължения и в общественения си живот не могат да имат поведение, несъвместимо с правилата на обществения морал, и да извършват действия, уронващи престижа на Службата, включително при използването на достиженията на информационните и комуникационните технологии, в т.ч. в уебпространството (споделяне и потребление на съдържание в социални мрежи, социални медии, уеб базирани платформи за споделяне, приложения за комуникация и др.).

Чл. 5. Служителите са длъжни да не проявяват грубост, невъзпитание и неуважение към охраняваните лица, служителите и посетителите на охраняемите обекти, гражданите и колегите си, както и в обществения си живот.

Глава втора. ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл. 6. (1) Служителите от Националната служба за охрана при спазване на принципите по чл. 2 подпомагат началника на Националната служба за охрана при осъществяване на функциите и дейността на Службата, както и при изпълнението на взетите решения и издадените заповеди, и други актове във връзка с правомощията му.

(2) Служителите са длъжни да изпълняват задълженията и функциите си с необходимия професионализъм, като поддържат актуални знания и повишават уменията/квалификацията си, необходими за ефективното изпълнение на служебните си задължения (в съответствие с осигурените от органа по назначаване условия за обучение за професионално и служебно развитие).

(3) Когато докладват или правят предложения пред началника на Националната служба за охрана, служителите предоставят цялата информация, отнасяща се до вземането на конкретно управленско решение.

Чл. 7. Забранено е на служителите от Националната служба за охрана да се явяват на работа и/или да изпълняват задълженията си в нетрезво състояние или след употреба на наркотични вещества, а за служителите, осъществяващи охрана или служители, които управляват моторни превозни средства - и след прием на медикаменти, които нарушават нормалните им възприятия и рефлексии.

Чл. 8. (1) Служителите от Националната служба за охрана са длъжни да спазват служебната йерархия и да изпълняват актовете на началника на Службата, на заместник-началниците, на преките и на непосредствените си ръководители – когато и за каквото са оправомощени.

(2) Служителите не са длъжни да изпълняват незаконосъобразни разпореждания и заповеди, издадени по установения ред, когато съдържат очевидно за тях правонарушение.

(3) Служителите могат да поискат писмено потвърждаване, когато в отправените до тях устни заповеди или разпореждания се съдържат очевидни правонарушения.

Чл. 9. (1) Служителите от Националната служба за охрана представят пред непосредствения си ръководител открито и честно проблемите, които възникват в процеса на работа.

(2) Служителите докладват на непосредствения си ръководител за обстоятелства, които са им станали известни при изпълнението на служебните им задължения и които са от значение за изпълнението на целите и задачите на Националната служба за охрана или за опазването на авторитета на Службата.

(3) Служителите са длъжни да докладват на непосредствения си ръководител всички слабости, пропуски и нарушения, които според тях създават предпоставки за незаконосъобразно или непрофесионално изпълнение на задълженията, или за корупция, конфликт на интереси, или други нередности.

(4) Непосредствените ръководители на служителите докладват по установения ред чрез горестоящите си ръководители на началника на Службата.

Чл. 10. (1) Служителите не могат да правят изявления от името на Националната служба за охрана, освен с изричното съгласие или въз основа на разпореждане на нейния началник.

(2) Служителите от Националната служба за охрана не трябва да изразяват лично мнение, включително чрез достиженията на информационните и комуникационните технологии, в т.ч. в уебпространството (споделяне и потребление на съдържание в социални мрежи, социални медии, уеб базирани платформи за споделяне, приложения

за комуникация и др.), по начин, който може да бъде тълкуван като официална позиция на Службата.

(3) Служителите от Националната служба за охрана не обсъждат и не коментират каквито и да е въпроси, свързани със службата, с трето външно лице, включително с охранявани лица, освен с изричното съгласие или въз основа на разпореждане на началника на Службата.

Чл. 11. (1) При изпълнение на служебните си задължения служителите от Националната служба за охрана опазват повереното им имущество с грижата на добрия стопанин.

(2) Служителите са длъжни своевременно да информират непосредствения си ръководител за загубата или повреждането на повереното им имущество.

Чл. 12. (1) Служителите от Националната служба за охрана не злоупотребяват с правомощията и служебното си положение.

(2) Служителите се легитимират със служебна карта, а офицерите и сержантите – и с отличителен знак, единствено при изпълнение на служебните си задължения и в указаните от закона случаи. Строго се забранява легитимирането със служебна карта, а офицерите и сержантите – и с отличителен знак, за избягване или отклоняване на отговорност за извършени правонарушения.

Чл. 13. (1) Служителите нямат право да използват зачисленото или предоставеното им служебно имущество за лични цели, нито да го изнасят извън територията на Службата или работното си място, освен в случаите, предвидени в съответните вътрешноведомствени актове или с изричното разрешение на началника на Службата.

(2) Служителите нямат право да използват зачислените или предоставените им служебни моторни превозни средства за лични цели, както и да превозват в тях лица, които нямат служебна работа или не са предвидени със закон или по разпореждане на съответния ръководител.

(3) Служителите нямат право да използват предоставената им за служебно ползване компютърна и периферна техника, както и консумативите за тях или предоставените им канцеларски материали за лични цели, както и да ги изнасят извън територията на Службата или работното си място.

(4) Служителите нямат право да ползват служебния си електронен подпис за лични цели.

(5) Служителите не могат да ползват служебните си електронни пощи за лични цели.

Чл. 14. (1) Служителите са длъжни да опазват и да не разкриват извън установения законов ред информация, станала им известна при или по повод изпълнение на служебните им задължения и представляваща защитена от закон тайна.

(2) Документите, данните и служебният достъп до интернет в Националната служба за охрана могат да се използват от служителите само

за изпълнение на служебните им задължения при спазване на правилата за защита на информацията от съответния вид (лични данни, служебна тайна, класифицирана информация и др.).

Чл. 15. Служителите са длъжни да спазват установеното за Националната служба за охрана работно време и да го оползотворяват максимално за изпълнение на възложените им служебни задължения.

Чл. 16. (1) Служителят следва да изглежда по начин, подходящ за средата, в която работи, като облеклото му следва да бъде съобразено с общоприетите норми на представителност и приличие.

(2) Офицерите и сержантите, осъществяващи предвидените в закона видове охрана, при изпълнение на службата си, освен спазване на разпоредбата по ал. 1, са длъжни с външния си вид и облеклото да създават доверие, респект и уважение в обществото и да не предпоставят възможността за неодобрение, критика и/или присмех, включително чрез носенето на неприемливи аксесоари.

(3) Офицерите и сержантите, които осъществяват предвидените в закона видове охрана, нямат право на видими места по тялото да имат татуировки, които не могат да се закрийт с носеното облекло.

(4) Офицерите и сержантите могат да не съблюдават установените с предходните алинеи правила за вида на своето облекло и външен вид, само ако това се налага за целите на оперативната дейност и е разпоредено по повод конкретно мероприятие или събитие от съответния ръководител при спазване на установената йерархия в Службата.

Глава трета.

АНТИКОРУПЦИОННО ПОВЕДЕНИЕ

Чл. 17. (1) Служителите от Националната служба за охрана не допускат поведение, което ги въвлича в корупция или води до конфликт на интереси, и се противопоставят на такива прояви.

(2) Служителите не допускат да бъдат поставени в икономическа или друга зависимост, както и да искат и да приемат подаръци, услуги, пари, облаги или каквито и да са други ползи, които не им се следват и могат да повлияят на изпълнението на служебните им задължения, или да поставят под съмнение тяхната независимост и безпристрастност.

(3) Служителите нямат право да приемат имуществени или неимуществени облаги за извършване на работа, която влиза в служебните им задължения, нито да извършват дейност извън тяхната компетентност.

(4) Служителите не приемат имуществени или неимуществени облаги или обещание за такива облаги, за да упражнят влияние при вземане на решение от други длъжностни лица във връзка с изпълнение на служебните им задължения.

(5) Служителите не посредничат за получаване от другото на облага, за да бъде извършено или да не бъде извършено действие по служба.

(6) Единственото допустимо изключение за получаването на подарък от служител, е получаване на сувенири, книги, рекламни материали (напр. значки, химикалки, календари, бележници, вратовръзки, шалове и др. подобни) на стойност до петдесет лева и когато това няма да доведе до някоя от последиците по ал. 1 - 5.

(7) Ограничението по ал. 6 не се отнася за протоколните подаръци за началника и заместник-началниците на Службата, на началниците на основни структурни звена на Службата, връчвани от държавен орган, държавна институция или международна организация.

(8) При наличие на ситуация за предлагане на имуществена или неимуществена облага на служител от Националната служба за охрана, а в случаите на ал. 6, когато има основателни съмнения, че подаръкът надвишава допустимата стойност, той следва учтиво, но недвусмислено, да бъде отказван. В такива случаи служителят информира непосредствения си ръководител в първия обективно възможен момент, в който уведомяването няма да попречи на изпълнението на служебните му задължения.

Чл. 18. Служителите от Националната служба за охрана нямат право да извършват дейност в частен интерес, която е в нарушение на глава осма от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество и на глава трета от Наредбата за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите и за установяване конфликт на интереси, приета с Постановление № 209 на Министерския съвет от 26.09.2018 г. (ДВ, бр. 81 от 02.10.2018 г.)

Глава четвърта.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ ИЗИСКВАНИЯ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА СЛУЖЕБНИТЕ ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ОХРАНЯВАНИТЕ ЛИЦА, ПРИ ОХРАНАТА НА ОБЕКТИ И МЕРОПРИЯТИЯ

Чл. 19. (1) Служителите от Националната служба за охрана са длъжни да се отнасят с уважение към охраняваното лице и да не допускат и извършват действия, които могат да доведат до загуба на доверие от охраняваното лице, до съмнение в достойнство и почтеността на служителя, или да накърнят авторитета на Службата.

(2) Служителите от Националната служба за охрана не могат да обсъждат служебното си положение и кариерното си развитие с охранявани лица и представители на институцията в охраняваните обекти.

Чл. 20. (1) Служителите на Националната служба за охрана зачитат личната сфера на охраняваното лице.

(2) Служителите не проявяват фамилиарност и необоснован от служебните им задължение интерес към личния и служебния живот на охраняваното лице и членовете на неговото семейство.

(3) Служителите в Националната служба за охрана са длъжни да не разгласяват по какъвто и да било начин и да опазват всяка узната при и по повод изпълнение на служебните си задължения информация за личния и семейния живот на охраняваното лице.

Чл. 21. Офицерите и сержантите от Националната служба за охрана, които осъществяват охрана от съответния вид съгласно Закона за Националната служба за охрана, са длъжни да спазват правилата за поведение, възприети в средата, в която осъществяват дейността си по охрана, като се въздържат от всяко поведение, което вреди на репутацията на охраняваното лице и на Службата, или е несъвместимо със статута на охраняемия обект, или естеството на охраняваното мероприятие.

Чл. 22. Офицерите и сержантите от Националната служба за охрана спазват принципите в охранителната дейност и не допускат тяхното нарушаване, както и вмешателство на охраняваното лице в тях, което би създавало риск за неговата сигурност.

Чл. 23. При осъществяване на охраната на обектите, предвидени в закона, офицерите и сержантите от Националната служба за охрана са длъжни да се отнасят с уважение към длъжностните лица и посетителите на обекта, да ползват повереното им имущество в охраняемия обект единствено за изпълнение на служебните си задължения и да не извличат лична облага от мястото си на работа и от длъжностните лица в охраняемия обект.

Чл. 24. При осъществяване на охрана чрез специализиран транспорт офицерите и сержантите от Националната служба за охрана са длъжни да ползват зачисленото им моторно превозно средство единствено за служебни цели и да имат поведение, което съответства на възприетите норми за общуване с оглед позицията на лицето, на което се осигурява специализиран транспорт.

Глава пета. ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С КОЛЕГИТЕ

Чл. 25. (1) В отношенията си с колегите, включително при използването на достиженията на информационните и комуникационните технологии, в т.ч. в уебпространството (споделяне и потребление на съдържание в социални мрежи, социални медии, уеб базирани платформи за споделяне, приложения за комуникация и др.), служителите от Националната служба за охрана проявяват уважение и коректност, като не допускат поведение, което накърнява достойнството и правата на отделна личност или създава враждебна или обидна среда.

(2) Служителите уважават мнението на колегите си и се съобразяват с правото им на личен живот. В отношенията между служителите не се допускат никакви форми на дискриминация.

(3) В отношенията между служителите не се допуска поведение на тормоз от психически, физически, сексуален и всякакъв друг характер.

Чл. 26. Служителите от Националната служба за охрана си дължат взаимопомощ и уважение.

Чл. 27. (1) Недопустимо е да се оклеветява или набеждава колега, да се злослови за него и да се разпространяват субективни, непотвърдени, неверни или явно манипулативни мнения за него от естество да му навредят при упражняване на службата.

(2) Професионални и лични разногласия между колеги не могат да бъдат предмет на публични полемки.

Чл. 28. Служителите, които са станали свидетели на неетично поведение, на насилие, на нехуманно или обидно отношение към което и да е лице от страна на друг служител, докладват на непосредствения си ръководител.

Чл. 29. (1) Когато противоречията от служебен характер между служители не могат да бъдат разрешени от самите тях, те търсят съдействието на ръководителите си – най-напред на непосредствените, а след това на преките си ръководители.

(2) Непосредствените, а при тяхно бездействие или невъзможност - преките ръководители, на служителите са длъжни да предприемат необходимото за преодоляване на конфликтите, за които са узнали, а в случай че служителите са от различни структурни звена, непосредствените или преките им ръководители търсят взаимно приемливо решение.

Чл. 30. (1) Непосредствените и преките ръководители на служителите от Националната служба за охрана проявяват отговорност към подчинените си, като съдействат за тяхното професионално развитие и израстване и чрез организационни мерки подпомагат изпълнението на служебните им задължения.

(2) Непосредствените и преките ръководители на служителите се отнасят към подчинените си с уважение и зачитат личното им достойнство.

(3) Непосредствените и преките ръководители на служителите трябва да дават пример за професионално, безпристрастно и ефективно изпълнение на служебните задължения.

Глава шеста. ЛИЧНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл. 31. Служителите от Националната служба за охрана не могат да участват в прояви, с които накърняват престижа на Службата, на охранявано лице или на институцията в охраняем обект.

Чл. 32. Служителите се стремят да избягват в поведението си конфликтни ситуации, а при възникването им целят да ги преустановят, като запазят спокойствие и контролират поведението си.

Чл. 33. Служителите от Националната служба за охрана не могат да упражняват дейности или да заемат други длъжности, които съгласно закона са несъвместими с длъжността им в Службата.

Чл. 34. Служителите от Националната служба за охрана придобиват и управляват имуществото си, без да се възползват от или злоупотребяват със служебното си положение.

Глава седма. ДРУГИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 35. Служители по смисъла на този кодекс са всички работещи в Националната служба за охрана – офицерите и сержантите, служителите по Закона за държавния служител и лицата, работещи по трудово правоотношение.

Чл. 36. Служителите от Националната служба за охрана не могат да бъдат санкционирани поради факта, че са докладвали за случай на нарушение на този кодекс или на нормативни, административни или вътрешноведомствени актове, установяващи задължения и/или норми за поведение на служителите.

Чл. 37. При неспазване на разпоредбите на този кодекс служителите от Националната служба за охрана носят дисциплинарна отговорност съгласно Закона за Националната служба за охрана. За налагане на дисциплинарно наказание на държавните служители от Националната служба за охрана се прилага редът, предвиден в Закона за държавния служител, а за лицата, работещи по трудови правоотношения – редът, предвиден в Кодекса на труда.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Кодексът се прилага от 10.01.2022 г.

§ 2. Етичният кодекс на служителите от Националната служба за охрана при Президента на Република България, обявен със заповед № 879 от 01.06.2009 г. на началника на Националната служба за охрана се отменя, считано от 10.01.2022 г.